

Bruxelles, 13.7.2015
COM(2015) 335 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Raport anual privind implementarea inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”
în 2014**

I. INTRODUCERE

Având în vedere numărul din ce în ce mai mare al dezastrelor naturale și al celor provocate de om în întreaga lume în ultimii ani, organizațiile umanitare au nevoie de mai multe persoane bine pregătite pentru a le sprijini, acordând asistență comunităților afectate de dezastre. După cum se prevede în Tratatul de la Lisabona¹, Uniunea Europeană a creat inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”. Obiectivul acestei inițiative este să contribuie la consolidarea capacității Uniunii de a oferi ajutor umanitar bazat pe nevoile identificate și la consolidarea capacității și a rezilienței comunităților vulnerabile sau afectate de dezastre în țările terțe, oferind în același timp cetățenilor europeni posibilitatea de a se implica în acțiuni umanitare în țările terțe și de a da dovadă de solidaritate cu persoanele aflate în nevoie.

Articolul 27 din Regulamentul (UE) nr. 375/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”² prevede obligația Comisiei de a prezenta Parlamentului European și Consiliului rapoarte anuale de examinare a progreselor realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a regulamentului.

Acest raport anual prezintă principalele activități și realizări în ceea ce privește implementarea inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” în 2014, ținând seama de specificitatea primului an, care a fost consacrat adoptării actelor legislative indispensabile care definesc următoarele etape ale implementării inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”.

II. ACTIVITĂȚI PREGĂTITOARE

1. ACȚIUNE-PILOT

Inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” își are o bază solidă în acțiunea-pilot care s-a derulat în perioada 2011-2014 în trei etape și a avut ca scop orientarea procesului de punere în aplicare a inițiativei și furnizarea de informații pentru elaborarea de standarde și sisteme legate de unele componente specifice ale inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” (formare, mecanismul de certificare, instituirea cadrului pentru mobilizarea voluntarilor, baza de date). Douăsprezece proiecte-pilot au fost finanțate în cadrul acțiunii, pentru acestea fiind mobilizați aproximativ 300 de voluntari în 49 de țări terțe.

Acțiunea-pilot a inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”³ s-a dovedit a fi eficace în ceea ce privește testarea diferitelor modele sau metode de implementare a diferitelor

¹ Articolul 214 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene prevede: „Pentru a stabili un cadru al contribuțiilor comune ale tinerilor europeni la acțiunile de ajutor umanitar ale Uniunii, se creează un Corp voluntar european de ajutor umanitar. Parlamentul European și Consiliul, hotărând prin regulamente în conformitate cu procedura legislativă ordinară, stabilesc statutul și modalitățile de funcționare a acestuia.”

² Regulamentul (UE) nr. 375/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 aprilie 2014 de instituire a Corpului voluntar european de ajutor umanitar (inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”) (JO L 122, 24.4.2014, p. 1).

³ Acțiunea-pilot a fost evaluată de un evaluator independent:
http://ec.europa.eu/echo/files/evaluation/2014/pilot_project_euaidvolunteers_final_report_en.pdf

componente ale inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”. Lecțiile învățate au servit la elaborarea legislației, a actului delegat și a actului de punere în aplicare și vor permite o tranziție ușoară către mobilizarea, în temeiul Regulamentului (UE) nr. 375/2014, a voluntarilor UE pentru ajutor umanitar. În plus, o finalitate importantă a evaluării a constat, de asemenea, în dezvoltarea și propunerea unui cadru de monitorizare și evaluare care va contribui la evaluarea periodică a implementării inițiativei.

2. EVALUAREA NEVOILOR

Având în vedere dimensiunea puternică bazată pe identificarea nevoilor a acestei noi inițiative, Comisia s-a implicat activ în construirea bazei pentru dezvoltarea unui cadru de evaluare a nevoilor aferent inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”. În acest scop au fost utilizate mai multe canale: un studiu cuprinzător privind necesitățile actuale în materie de voluntari⁴; un atelier care a reunit un amplu grup de experți și de profesioniști în vederea explorării diferitelor procese metodologice cu privire la modul în care nevoile ar putea fi analizate anual și prin evaluarea acțiunilor-pilot. Acest cadru va permite acoperirea nevoilor prin acțiuni întreprinse în cadrul inițiativei care urmează să fie evaluată anual. Metodologia evaluării nevoilor este similară cu cea privind acțiunile de ajutor umanitar și ține seama de specificitatea voluntarilor UE pentru ajutor umanitar, excluzând în prealabil zonele cu conflicte armate aflate în curs de desfășurare în care voluntarii UE pentru ajutor umanitar nu ar trebui mobilizați. Acest lucru permite o abordare personalizată și asigură, în același timp, coerența optimă și complementaritatea cu deciziile UE privind ajutorul umanitar la nivel mondial.

III. ADOPTAREA LEGISLAȚIEI

Principala realizare din 2014 a fost adoptarea întregului pachet legislativ care constituie temeiul juridic pentru inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” și care stabilește normele pentru implementarea acesteia, precum și standardele relevante.

Regulamentul de instituire a inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” a fost adoptat la 3 aprilie 2014 și a creat cadrul pentru contribuțiile comune din partea voluntarilor europeni vizând sprijinirea și completarea ajutorului umanitar în țări terțe. Programul va oferi unui număr de 18 000 de persoane posibilitatea de a participa la activități de voluntariat în domeniul umanitar în întreaga lume până în 2020; este vorba, printre altele, de voluntarii UE pentru ajutor umanitar, voluntarii online și populația locală care beneficiază de capacități consolidate. Inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” este deschisă unei game variate de profiluri profesionale, de la tineri până la experți cu experiență în domeniul umanitar, pentru a contribui la satisfacerea nevoilor umanitare ale persoanelor celor mai vulnerabile. UE se va asigura că participanții sunt trimiși acolo unde competențele lor sunt imperioase și că aceștia contribuie la consolidarea capacităților locale și a voluntariatului local.

⁴ http://ec.europa.eu/echo/files/euaidvolunteers/EUAV_Study_Needs_Assessment_en.pdf

Un act delegat⁵ și un act de punere în aplicare⁶ au fost adoptate și au intrat în vigoare la sfârșitul anului 2014. Astfel cum se prevede în regulament, aceste acte stabilesc standarde înalte și proceduri în ceea ce privește certificarea organizațiilor de trimitere și de primire, precum și selectarea, formarea și mobilizarea voluntarilor.

Comisia a adoptat primul program anual de lucru pentru inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” la 16 iunie 2014⁷. Bugetul pentru implementarea inițiativei în 2014 a fost stabilit la 12 148 000 EUR pentru furnizarea de asistență tehnică organizațiilor de trimitere potențiale în vederea pregătirii acestora pentru certificare; consolidarea capacităților organizațiilor de primire potențiale din țări terțe care ar dori să participe la această inițiativă; lansarea procesului de certificare a organizațiilor de trimitere și de primire; dezvoltarea cadrului tehnic al tuturor măsurilor de sprijin conexe, lansarea unui contract de asigurare care ar acoperi asigurările pentru perioada 2015-2020.

IV. DELEGAREA DE SARCINI CĂTRE EACEA

Astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) nr. 375/2014, Comisiei îi revine rolul de a implementa inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”; aceasta a delegat anumite sarcini Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA). EACEA este o agenție executivă responsabilă cu implementarea aspectelor tehnice ale programelor UE prin intermediul cererilor de propuneri, al procedurilor de ofertare și, ulterior, al gestionării contractelor, precum și cu execuția creditelor bugetare corespunzătoare⁸. Acest fapt se traduce prin programe anuale de lucru adoptate prin decizii de punere în aplicare ale Comisiei care stabilesc prioritățile și acțiunile pentru fiecare an și care reprezintă baza pentru cererile de propuneri și procedurile de ofertare gestionate de EACEA. În ceea ce privește gestionarea operațională, Comisia rămâne direct responsabilă, prin „Direcția Generală-mamă”, DG ECHO (Ajutor Umanitar și Protecție Civilă), de înființarea unei rețele a voluntarilor UE pentru ajutor umanitar, de platforma online centrală ce urmează a fi dezvoltată în cursul anului 2015 și de acțiunile de comunicare. Modalitățile și procedurile de interacțiune sunt reglementate prin memorandumurile de înțelegere dintre DG ECHO și EACEA.

V. ACTIVITĂȚI PUSE ÎN APLICARE ÎN 2014

La 31 decembrie 2014 a fost publicată o procedură de ofertare deschisă pentru un contract de asigurări având drept obiectiv acoperirea voluntarilor care participă la inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” printr-un plan de asigurare completă, conceput special pentru a-i

⁵ Regulamentul delegat (UE) nr. 1398/2014 al Comisiei din 24 octombrie 2014 de stabilire a standardelor privind voluntarii candidați și voluntarii UE pentru ajutor umanitar (JO L 373, 31.12.2014, p. 8).

⁶ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1244/2014 al Comisiei din 20 noiembrie 2014 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 375/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Corpului voluntar european de ajutor umanitar (inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”) (JO L 334, 21.11.2014, p. 52).

⁷ Decizia de punere în aplicare C(2014) 3872 a Comisiei din 16.6.2014 privind adoptarea programului de lucru pentru 2014 și finanțarea destinată implementării inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”.

⁸ Decizia C(2013) 9189 a Comisiei din 18.12.2013 de delegare a competențelor către Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură în vederea executării sarcinilor aferente implementării programelor Uniunii în domeniul educației, audiovizualului și culturii, incluzând, în special, executarea creditelor înscrise în bugetul general al Uniunii și a alocațiilor FED [astfel cum a fost modificată prin Decizia C(2015) 658 a Comisiei din 12.2.2015].

proteja pe întreaga durată a perioadei de mobilizare (acțiunea 3 din cadrul programului anual de lucru pentru 2014).

Toate acțiunile necesare au fost puse în aplicare pentru a se asigura publicarea cererii de propuneri pentru asistența tehnică acordată organizațiilor de trimitere și consolidarea capacităților în materie de ajutor umanitar a organizațiilor de primire (acțiunea 1), precum și publicarea cererii de candidaturi pentru certificarea organizațiilor de trimitere și de primire care doresc să participe la inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” (acțiunea 2) la începutul anului 2015⁹.

Inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” prevede o oportunitate suplimentară de a scoate în evidență valoarea și impactul activității de voluntariat și de a demonstra, prin acțiuni, solidaritatea UE cu comunitățile din țările afectate de dezastre. Măsurile de sprijin pentru crearea de rețele și comunicare (acțiunea 4) sunt menite să informeze, să încurajeze participarea, să creeze noi ocazii de a participa la rețele și de a sprijini crearea de rețele între participanți. În 2014, serviciile Comisiei și EACEA au pregătit, de asemenea, Ziua informării și a creării de rețele care a avut loc în ianuarie 2015. Obiectivul acestui eveniment public a fost acela de a explica viitorilor parteneri, și anume organizațiile responsabile cu implementarea inițiativei, posibilitățile de care dispun în cadrul inițiativei „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” și de a lansa primele activități ale inițiativei (cererea de propuneri pentru asistență tehnică și consolidarea capacităților, precum și cererea de candidaturi pentru certificarea organizațiilor de trimitere și de primire).

Pagina web a voluntarilor UE pentru ajutor umanitar de pe site-ul internet al DG ECHO¹⁰ va continua să publice informații cu privire la inițiativă și la produsele de comunicare, precum blogurile voluntarilor, articole și clipuri video. O platformă referitoare la inițiativă va oferi informații suplimentare voluntarilor și organizațiilor participante, un spațiu pentru îndrumarea voluntarilor, activități de voluntariat online și posibilități de creare de rețele pentru voluntari și organizații. Printre activitățile specifice prevăzute pentru 2015 se numără o conferință menită să transfere experiența etapei-pilot către următoarele etape ale inițiativei, dezvoltarea platformei și un eveniment de lansare.

Rezultatele acestor activități desfășurate în cadrul acțiunilor prevăzute în programul anual de lucru vor fi prezentate în următorul raport anual.

VI. CONCLUZII ȘI PERSPECTIVE

2014 a fost un an foarte important pentru inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”, dat fiind că atunci s-a adoptat temeiul juridic, după care au urmat activități administrative și organizatorice, creându-se astfel o bază solidă și condiții favorabile pentru implementarea și

⁹ http://eacea.ec.europa.eu/eu-aid-volunteers_en

¹⁰ http://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/eu-aid-volunteers_en

dezvoltarea inițiativei. Având în vedere necesitatea de a adopta acte de punere în aplicare și acte delegate, 2014 a fost în principal un an al măsurilor legislative și pregătitoare. De asemenea, 2014 a marcat implementarea ultimului an al acțiunii-pilot, din care s-au desprins principalele învățăminte ce au fost deja integrate în acțiunile generale ale legislației.

Inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” este pe cale să își îndeplinească obiectivele multianuale. Toate acțiunile au fost pregătite pentru a putea demara în 2015, după adoptarea sus-menționată a actelor juridice: certificarea organizațiilor de trimitere și de primire care doresc să participe la inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar”; consolidarea capacității organizațiilor de primire și asistență tehnică pentru organizațiile de trimitere; o schemă cuprinzătoare de asigurări pentru voluntari; sesiuni de formare anterioare mobilizării pentru toți voluntarii; mobilizarea voluntarilor de către organizațiile certificate. Primele anunțuri de posturi vacante pentru voluntari vor deveni disponibile cel târziu la începutul anului 2016.

Comisia va continua să promoveze inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” și să investească într-o comunicare fructuoasă cu scopul de a informa cetățenii și de a reuni învățămintele desprinse. Sunt planificate o serie de activități, printre care o conferință menită să marcheze închiderea acțiunilor pregătitoare odată cu întoarcerea voluntarilor din proiectele-pilot ale etapei finale și un eveniment de mare vizibilitate organizat în vederea lansării etapei de mobilizare a voluntarilor.

Mai multe informații cu privire la inițiativa „Voluntari UE pentru ajutor umanitar” pot fi găsite la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/eu-aid-volunteers_en